

Introduction

1. Abarbanel to Yeshayah 50:1

למה נתארך כל כך זה הגלות - האם היתה הגזרה העליונה חרוצה אין להשיב, ולא הועילה תשובת הדורות וצדיקהם, והיה אם כן סבת אורך הגלות רצון ד' יתברך וגזרתו? או אם היה זה בעצלת הנביאים שלא הוכיחו את העם ולא למדום לשוב אל ד' יתברך?

Why has this exile been so long? Is it because the Divine decree was harsh and irrevocable, so that the repentance of generations and their righteousness was ineffective, such that the cause for the length of the exile was the desire and decree of Gd? Or was it the laziness of the prophets, who did not educate the nation and teach them to return to Gd?

2. Outline

- 50:1-3 Gd has not given up on you; don't give up on Gd
 5:4-9 I am your prophet, and I am willing to do anything to reach you
 5:10-11 You should trust Gd; your failure to do this will destroy you

50:1-3 Gd has not given up on you; don't give up on Gd

3. Gd's relationship with the Jews

- Owner Vayikra 25:35
- Parent Shemot 4:22
- Spouse Devarim 26:17-18

4. Problem Jeremiah 3:8

5. Ibn Ezra to Yeshayah 50:1

ירמיהו דבר על מלכות ישראל שלעולם לא תקום... וישעיהו דבר על מלכות דוד שממנו יהיה משיח:

Jeremiah spoke of the Kingdom of Israel, which would never rise... and Yeshayah spoke of the Davidic empire, from which Mashiach would come.

6. Radak to Yeshayah 50:1

ונוכל לפרש גם כן לפי שעשרת השבטים לא שבו בשוב הגלות מבבל ועוד שמשגלו לא יצאו ממקום גלותם וארך להם הגלות מאד הרי הם כאלו נתן להם ספר כריתות. ובני יהודה שבו לארצם אחר שבעים שנה וישבו בארצם ארבע מאות ועשרים שנה

And we could also explain that since the ten tribes did not return when the Babylonian exile returned, and further, when they were exiled they never left the place of their exile and the exile lasted for a very long time, it is as though the bill of separation was given to them. The Judeans returned to their land after 70 years, and lived in their land for 420 years.

7. Talmud, Yevamot 16b-17a

אמר רב יהודה א"ר אסי: עובד כוכבים שקידש בזמן הזה - חוששין לקדושין, שמא מעשרת השבטים הוא...

כי אמריתה קמיה דשמואל, א"ל: לא זזו משם עד שעשאום עובדי כוכבים גמורים, שנאמר (הושע ה:ז): "בד' בגדו כי בנים זרים ילדו."

Rav Yehudah cited Rav Asi: An idolater who weds a woman today – we are concerned for his marriage, as he may be from the ten tribes...

When I reported this to Shemuel, he said: They [the sages] did not budge from there until they made them full idolaters, as Hosheia 5:7 says, "They betrayed Gd, for they produced foreign children."

8. Abarbanel to Yeshayah 50:3

ויותר נכון אצלי לפרש שהנביא ישעיהו דיבר מהאומה בכללותה, ולזה אמר "אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה" להגיד שהש"י לא עזב עמו ונחלתו עזיבה מוחלטת, אמנם ירמיהו דיבר מהשבט' אותם עצמם שהלכו בגולה שהמה בפרטיותם לרוב פשעיהם שלחם ד' מעל פניו...

ואפשר לפרש עוד הכתובים האלה באופן אחר והוא שלחתיה כלומר הביטו וראו נוסח הגט אשר נתתי לאמכם שהיא הכנסיה, ותראו בו אם הוא מוחלט או על תנאי כי בלי ספק הוא על תנאי כל זמן שהיו רעים וחטאי' לד'...

To me, it seems more correct to explain that the prophet Yeshayah spoke of the nation as a whole...

And one could also explain these texts in another way... Read the text of the *get* I gave your mother, the nation, and see if it is total, or conditional...

9. Talmud, Pesachim 87a-b

אמר לו הקב"ה להושע: בניך חטאו. והיה לו לומר: בניך הם, בני חנוניך הם, בני אברהם יצחק ויעקב, גלגל רחמיך עליהן. לא דיו שלא אמר כך, אלא אמר לפניו: רבוננו של עולם, כל העולם שלך הוא - העבירים באומה אחרת. אמר הקב"ה: מה אעשה לזקן זה? אומר לו: לך וקח אשה זונה והוליד לך בנים זנונים, ואחר כך אומר לו שלחה מעל פניך. אם הוא יכול לשלוח - אף אני אשלח את ישראל...

Gd said to Hosheia, "Your children have sinned." Hosheia should have replied, "They are Your children, the children of Your beloved, the children of Avraham, Yitzchak and Yaakov, bring Your mercy upon them!" But not only did he fail to say this, but he said, "Master of the Universe, the whole world is Yours - Trade them for another nation!"

HaShem said, 'What will I do for this old man? I will tell him, "Take a *zonah* and create children of *z'nuf*," and then I will tell him, "Send her from before you." If he can send, then I will send Israel away...

10. No sale? Judges 3:8, 4:2; Psalms 44:13

11. Abarbanel to Yeshayah 50:1

האם חשבתם שבחרתי בכשדיים ובבבליים וברומיים ושנתתי אותכם לאחד מאלו האומות במתנה ושכר עבודתם, אינו כן כי אני לא מאסתי בעמי ולא נתתיו לעם אחר...

Did you think I chose the Chaldeans, Babylonians and Romans, and gave you to one of these nations as a gift, payment for their labour? It is not so; I have not rejected My nation, and I have not given them to another nation...

12. Talmud, Sanhedrin 105a

שמואל אמר: באו עשרה בני אדם וישבו לפניו. אמר להן: חזרו בתשובה! אמרו לו: עבד שמכרו רבו ואשה שגרשה בעלה כלום יש לזה על זה כלום? אמר לו הקב"ה לנביא: לך אמור להן, "אי זה ספר כריתות אמכם וגו'." והיינו דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב 'דוד עבד' (נבוכדנצר עבדי (ירמ' מג:)? גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידין ישראל לומר כך, לפיכך הקדים הקב"ה וקראו עבדו, עבד שקנה נכסים, עבד למי נכסים למי?

5:4-9 I am your prophet, and I am willing to do anything to reach you

13. A rough trade Jeremiah 20:2, 38:6; Amos 7:10-13

14. Radak to Yeshayah 50:4

"נתן לי לשון למודים" לשון אנשים מורגלים בלשון... שתקן לשוני לדבר צחות מהרה כאדם הרגיל בדבר, לדעת דברי ד' ולעות בו את מי שהוא עיף, ר"ל צמא לשמוע את דבר ד'... ופ' לעות לאמר דבר בעתו... יעיר בבקר בבקר - אולי היו נבואותיו במראות הלילה והיה כאלו הקל העירו בבקר והנבואה, או פ' בבקר בבקר יום אחר יום, כי לא היתה הפסקה בנבואתו שיהיה בלא נבואה חדש או ימים:

15. Abarbanel to Yeshayah 50:4

ואמר שהנבואה היתה מגעת אליו תמיד בבקר כלומר שלא היתה נבואתו בחלום הלילה בזמן העלות האדים

16. Abarbanel, Maayanei HaYeshuah, Maayan 6 Tamar 1

ואולי כיון באמרו 'ושנתו נהיתה עליו' להעיד זמן החלום שהיה החלום אחרי שכבר עברה השינה השקועה כי החלומות הצודקים כמו שהתבאר בטבעיות לא יבאו בהתחלת השינה עם העלאת האדים מהמאכל מהאצטומכא אל המוח אבל יבאו באשמורת הבקר אחרי שקיעת האדים ההם וזהו 'ושנתו נהיתה עליו' כל' אחרי שכבר היתה השינה

Perhaps 'his sleep was upon him' testified to the time of the dream, after deep sleep had passed. True dreams, as science has explained, do not come at the start of sleep, with the rising of vapours from food in the stomach toward the brain; they come in the morning watch, after those vapours settle. 'His sleep was upon him,' after his sleep.

17. Midrash, Shemot Rabbah 7:3

"ויצום אל בני ישראל", א"ל הקב"ה בני סרבנים הן רגזנין הן טרחנין הן, ע"מ כן תהיו מקבלין עליכם שיהיו מסקלין אתכם באבנים.

18. Midrash, Vayikra Rabbah 10:2

ר' עזריה בשם רבי יהודה בר סימון פתר קריה (תהילים מה:ח) בישעיה. אמר ישעיה: מטייל הייתי בבית תלמודי ושמעתי קולו של הקב"ה אומרת (ישעיה (ו) "את מי אשלח ומי ילך לנו." שלחתי את מיכה והיו מכין אותו בלחי, ה"ה דכתיב (מיכה ד) "בשבט יכו על הלחי." שלחתי את עמוס והיו קורין אותו פסילוס דא"ר פנחס למה נקרא שמו עמוס? שהיה עמוס בלשונו. מעתה את מי אשלח ומי ילך לנו? ואומר (ישעיה שם) הנני שלחני. א"ל הקב"ה: ישעיה! בני טרחנין סרבנים הם! אם אתה מקבל עליך להתבזות וללקות מבני, את הולך בשליחותי. ואם לאו אין אתה הולך בשליחותי. אמר לו על מנת כן (שם נ) "גוי נתתי למכים ולחיי למורטים", ואיני כדאי לילך בשליחות אצל בניך...

19. Abarbanel to Yeshayah 50:8

קרוב מצדיקי שהוא הקב"ה שיצדיק דברו ונבואתו, ולכן מי ירצה לחלוק עמי מנביאי השקר והחוזים נעמדה יחד לאמת דברינו - לא שאנבא אני מצד אחד והם ינבאו בצד אחר, אבל יגש אלי ויתבוררו ויתלבנו הדברים.